T072 BL 2 (042) Giới Ăn Rồi Ăn Lại-92 Pháp Đơn Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

33-GIÔÙI AÊN ROÀI, AÊN LAÏI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ngöôøi Baø-la-moân môøi chö taêng veà nhaø cuùng döôøng trai phaïn. OÂng söûa soaïn caùc thöùc aên uoáng xong, beøn loïc nöôùc saïch traûi giöôøng neäm, roài suy nghó: "Caùc thaày laø nhöõng ngöôøi aên ngaøy moät böõa, neân caàn phaûi aên sôùm". Nghó theá oâng lieàn ñi ñeán Kyø-hoaøn, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân chuùng Taêng, quyø goái, chaáp tay, baïch nhö sau: "Con laø Moã giaùp xin môøi chö Taêng ñeán thoï trai, thöùc aên ñaõ söûa soaïn xong, mong chö Taêng bieát cho thôøi giôø ñaõ ñeán". Khi aáy, caùc Tyø-kheo beøn khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán nhaø oâng, ngoài theo thöù lôùp. OÂng Baø-la-moân beøn töï tay böng doïn caùc thöùc aên, caùc Tyø- kheo aên uoáng no neâ. OÂng laïi böng thöùc aên ñi tuaàn töï môøi moïc caùc Tyø- kheo aên theâm. Caùc Tyø-kheo ñeàu noùi: "Chuùng toâi no roài, khoâng duøng nöõa". Luùc aên xong, Tyø-kheo naøo khoâng coù duyeân söï thì trôû veà Tinh xaù coøn ai coù duyeân söï thì ñi tôùi nhaø ñaøn-vieät. Ñaøn-vieät gaëp ñöôïc raát hoan hyû, roài leã baùi vaán an, thöa: "Thöa thaày, thaày caàn duøng côm khoâng? Caàn duøng döa, traùi caây khoâng caàn duøng chaùo khoâng? Thaày caàn duøng thì con seõ doïn leân". Tyø-kheo noùi: "Toâi ñaõ aên no taïi nhaø Baø-la-moân Moã giaùp roài". Ñaøn- vieät bieát khi aáy chöa quaù giôø aên cuûa Tyø-kheo, lieàn noùi: "Thöa thaày, maët trôøi coøn sôùm, thaày haõy caàm caùc baùnh naøy veà Tinh xaù ñeå aên". Tyø-kheo beøn ñöa baùt cho ñaøn-vieät boû baùnh vaøo ñaày baùt, roài ñem veà tröôùc coång Tinh xaù Kyø-hoaøn ngoài aên, roài môøi caùc Tyø-kheo khaùc cuøng aên. Baáy giôø, oâng Baø-la-moân aên uoáng xong beøn baûo baø vôï ñem nhöõng thöùc aên coøn laïi bieáu cho nhöõng ngöôøi haøng xoùm. Roài oâng ñi ñeán choã Theá Toân ñònh ñaûnh leã, thaêm hoûi. Boãng töø xa oâng troâng thaáy caùc Tyø-kheo ñang ngoài tröôùc coång Kyø-hoaøn cuøng aên baùnh. Thaáy vaäy oâng lieàn ñi tôùi choã moät Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh hoûi: "Ñoù laø khaùch Tyø-kheo phaûi khoâng?". - Khoâng phaûi - Hay laø Tyø-kheo saép ra ñi? - Cuõng khoâng phaûi. - Coù phaûi Tyø-kheo vöøa thoï trai nhaø toâi khoâng? - Ñuùng vaäy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 1

- Thaày aáy ñang laøm gì theá? - Naøy Baø-la-moân, chöù oâng khoâng bieát sao? - Khoâng bieát. - Vì Tyø-kheo aáy aên ít neân aên theâm cho no ñoù maø. Luùc aáy, trong loøng oâng Baø-la moân khoâng vui, lieàn noùi: "Sa-moân Thích töû laø ngöôøi noùi thaät, maø nay laïi noùi khoâng thaät, aên chöa no maø noùi ñaõ no, duøng maø noùi khoâng duøng, chöa thoûa maõn maø noùi ñaõ thoûa maõn. Ñoù laø keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì". Vì trong loøng haäm höïc neân roát cuoäc oâng khoâng ñeán choã Phaät maø trôû veà nhaø. Caùc Tyø-kheo nghe vaäy lieàn ñeán baïch Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá

Toân. - Naøy Tyø-kheo! Vì sao oâng aên ñaõ no, ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài maø coøn aên laïi? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo aên no, ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài maø coøn aên laïi. Laïi nöõa khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo aên rau cho laø no, aên muoái cho laø no, roài uoáng nöôùc maø khoâng aên côm khieán thaân theå tieàu tuïy. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem nhaân duyeân aáy baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta cho pheùp aên naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp thì môùi goïi laø no". Luùc aáy, caùc Tyø-kheo taïi choã ngoài aên moät ít thöùc aên töôûng laø ñaõ no neân khoâng aên theâm, do theá ruõ röôïi. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch Theá Toân. Phaät daïy: "Ngoài moät choã aên naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp, aên uoáng thoûa maõn thì môùi goïi laø no". Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn coù saùu möôi Tyø-kheo beänh, nhaän saùu möôi phaàn aên, nhöng hoï aên coøn thöøa, lieàn ñem boû beân töôøng, khieán chim quaï ñeán tranh nhau aên keâu la inh oûi. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: "Vì sao caùc con chim aáy keâu to nhö vaäy?". Caùc Tyø-kheo lieàân baïch vôùi Phaät: "Vì coù saùu möôi Tyø-kheo beänh nhaän laáy phaàn aên maø aên khoâng heát, roài ñem boû beân töôøng, khieán caùc con chim tranh nhau thöùc aên aáy neân keâu to nhö vaäy". Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: "Neáu Tyø-kheo beänh aên khoâng heát thì Ta cho pheùp Tyø-kheo nuoâi beänh laøm phaùp taøn thöïc roài aên thöùc aên aáy".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 2

Laïi nöõa, khi phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo nuoâi beänh laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên thöùc aên coøn laïi nhöng vaãn khoâng heát, roài caùc con chim tranh nhau aên nhö treân ñaõ noùi. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: "Vì sao caùc con chim ñaùnh nhau?". Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: "Vì Tyø-kheo nuoâi beänh laøm phaùp taøn thöïc roài aên thöùc aên coøn thöøa maø vaãn khoâng heát, lieàn ñem boû ngoaøi töôøng, do ñoù caùc con chim tranh nhau aên neân môùi keâu la". Phaät daïy: "Töø hoâm nay Ta cho pheùp moät ngöôøi laøm phaùp taøn thöïc thì nhöõng ngöôøi khaùc ñeàu ñöôïc aên". Roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo aên no, rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm phaùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì phaïm Ba-da-ñeà".

Giaûi Thích: Thöùc aên: Goàm naêm loaïi nhö treân ñaõ noùi. Laïi coù naêm thöùc aên taïp. Ñoù goïi laø thöùc aên. AÊn no coù taùm tröôøng hôïp: 1. Töï töù tuùc. 2. Thieåu duïc tuùc. 3. Ueá oâ tuùc. 4. Taïp tuùc. 5. Baát tieän tuùc. 6. Sieåm tuùc. 7. Ñình truï tuùc. 8. Töï kyû tuùc. - Töï töù tuùc: Ñaøn-vieät doïn côm buùn caù thòt vaø caùc thöùc aên hoãn taïp khaùc roài môøi Tyø-kheo aên thoaûi maùi; Tyø-kheo noùi: "Toâi ñaõ no roài", lieàn ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø töï töù tuùc. - Thieåu duïc tuùc: Ñaøn-vieät doïn leân naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên taïp, môøi Tyø-kheo aên thoûa

thích maø Tyø-kheo ñöa tay ra daáu chæ laáy moät ít, roài rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thieåu duïc tuùc. - Ueá oâ tuùc: Khi doïn thöùc aên, tay cuûa tònh nhaân coù gheû vaø dô baån, Tyø-kheo thaáy baån thieåu nhö theá lieàn noùi: “Toâi khoâng duøng, ñi ñi”, roài ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì

phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ueá oâ tuùc. - Taïp tuùc: Tònh nhaân duøng toâ ñöïng söõa ñeå muùc côm böng ñi qua, Tyø-kheo thaáy theá cheâ dô noùi: “Toâi khoâng duøng, ñem ñi ñi”, roài ñöùng daäy khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø taïp tuùc. - Baát tieän tuùc: Tònh nhaân doïn thöùc aên, Tyø-kheo hoûi: “Ñoù laø thöù gì?”. Tònh nhaân ñaùp: “Buùn”. Tyø-kheo noùi: “Thöù naøy kích thích beänh phong cuûa toâi, toâi duøng khoâng tieän, ñem ñi ñi”, theá roài ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Hoaëc laø khi thaáy ngöôøi doïn côm, Tyø-kheo hoûi: “Thöùc aên cöùng hay meàm vaäy?”. Hoï ñaùp: “Cöùng”. Tyø-kheo noùi: “Ñaây laø loaïi luùa mì khoù tieâu, toâi duøng khoâng tieän, ñem ñi”. Hoaëc hoï ñaùp: “Meàm”. Roài Tyø-kheo noùi: “Thöù naøy naùt quaù khoù aên, toâi duøng khoâng thích hôïp, ñem ñi ñi”. Hoaëc tònh nhaân böng thòt leân, Tyø-kheo hoûi: “Thöù gì vaäy?”. Ngöôøi aáy ñaùp: “Thòt boø”. Tyø- kheo noùi: “Thòt boø tính chaát noùng, toâi duøng khoâng tieän, ñem ñi ñi”. Hoaëc hoï noùi: “Thòt traâu”. Tyø-kheo noùi: “Tính chaát noù maùt khoù tieâu, ñem ñi ñi”. Hoaëc hoï noùi: “Thòt nai”. Tyø-kheo noùi: “Loaïi thòt naøy coù chaát phong, ñem ñi ñi”. Theá roài, Tyø-kheo ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baát tieän tuùc. - Sieåm tuùc: Tònh nhaân doïn naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp, Tyø-kheo sôï nhieàu, khoâng noùi maø ñöa tay ra daáu, hoaëc laéc ñaàu, hoaëc che baùt laïi, roài ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø sieåm tuùc. - Ñình truï tuùc: Tònh nhaân doïn naêm moùn aên chính, naêm moùn aên phuï, Tyø-kheo noùi: “Naøy baùc, chôù neân doïn côm leân tröôùc maø phaûi doïn rau muoái nöôùc laïnh leân tröôùc”. Theá roài, ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu Tyø-kheo laøm trò nguyeät (phuï traùch coâng vieäc trong moät thaùng), Duy na v.v... maø chæ veõ ra daáu, thì khoâng goïi laø ñaõ no. Toùm laïi, treân ñaây goïi laø ñình truï tuùc. - Töï kyû tuùc: Tyø-kheo ñi khaát thöïc ñeán moät nhaø kia, ñeå caùi tuùi ñöïng buùn ôû moät choã, roài vaøo nhaø ñaøn-vieät xin nöôùc uoáng. Ñaøn-vieät suy nghó: “Chaéc thaày Tyø-kheo naøy ñang caàn buùn” lieàn hoûi: “Thaày caàn buùn khoâng?”. Tyø-kheo suy nghó: “Coù leõ ngöôøi ñaøn-vieät naøy muoán laáy buùn trong nhaø hoï cuùng döôøng cho ta”, lieàn ñaùp: “Caàn”. Khi aáy, ñaøn-vieät beøn xaùch caùi ñaõy ñöïng buùn cuûa Tyø-kheo ñöa cho thaày”. Tyø-kheo thaáy mình bò chöng höûng, lieàn noùi: “Ñeå ñoù, ñeå ñoù”, noùi xong, beøn ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi

laø töï kyû tuùc. Ñöùng daäy rôøi khoûi choã: Rôøi coù taùm vò theá: Ñi, ñöùng, ngoài, naèm, giöôøng daøi, giöôøng nhoû, thuyeàn, xe. Ñöùng: Tyø-kheo ñang ñöùng roài coù ngöôøi ñöa thöùc aên ñeán thì phaûi ñöùng aên cho no, neáu trong thôøi gian ñoù maø ñi, ngoài hoaëc naèm thì ñeàu goïi laø rôøi khoûi choã cuõ. Neáu khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñi, ngoài, naèm cuõng nhö theá. Giöôøng daøi: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài treân giöôøng daøi roài coù ngöôøi böng côm ñeán cho aên, boãng thaáy Thöôïng toïa, Hoøa thöôïng hoaëc A-xaø-leâ ñeán thì khoâng caàn rôøi khoûi choã ngoài laùnh ñi maø chæ caàn nghieâng mình laø ñöôïc. Neáu khi ñoù chaân giöôøng gaõy, thì xem nhö ñaõ rôøi khoûi choã cuõ, neáu nhö khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ngoài treân giöôøng daøi. Giöôøng nhoû: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài moät mình treân giöôøng roài coù ngöôøi ñöa côm tôùi aên, boãng nhôù sau löng coù thaùp, coù taêng, coù Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, thì khoâng neân rôøi khoûi giöôøng quay mình laïi. Neáu bò trôøi möa thì neân duøng duø loïng che leân treân. Neáu khoâng coù duø thì ñöôïc khieâng caû giöôøng dôøi vaøo choã che khuaát, vaø khi ñaët giöôøng xuoáng ñaát thì ñöôïc xem nhö ñaõ dôøi khoûi choã cuõ. Neáu khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ngoài treân giöôøng nhoû. Thuyeàn: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài ôû treân thuyeàn coù ngöôøi ñem côm ñeán cho aên, roài thuyeàn ñaäu vaøo bôø, hoaëc ñuïng nhaèm caây ñaù, hoaëc bò nöôùc cuoán khieán thaân Tyø-kheo rôøi khoûi choã cuõ, neáu Tyø-kheo khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thuyeàn. Xe: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài treân xe coù ngöôøi ñem côm ñeán cho aên, hoaëc xe nghieâng beân traùi, beân phaûi, hoaëc laéc lö khieán Tyø-kheo rôøi khoûi choã cuõ, neáu Tyø-kheo khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø xe. Coù naêm tröôøng hôïp phi phaùp khoâng ñöôïc xem laø laøm pheùp taøn thöïc. Naêm tröôøng hôïp ñoù laø: 1. Ly xöù. 2. Ly thöïc. 3. Ly caûnh giôùi. 4. Ly thaân thuû. 5. Ly ngöõ. - Ly xöù: Neáu Tyø-kheo aên trong khi ñi maø khi ñöùng, khi ngoài, khi naèm laøm pheùp taøn thöïc thì pheùp taøn thöïc naøy laø phi phaùp. Cuõng theá ñoái vôùi caùc tröôøng hôïp coøn laïi. Ñoù goïi laø ly xöù.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 5

- Ly thöïc: Khoâng coù ai ñöa thöùc aên maø laøm pheùp taøn thöïc, thì tröôøng hôïp naøy khoâng goïi laø pheùp taøn thöïc. Ñoù goïi laø ly thöïc. - Ly caûnh giôùi: Thöùc aên ñeå döôùi ñaát khoâng ôû treân tay maø laøm pheùp taøn thöïc, thì pheùp taøn thöïc naøy phi phaùp. Ñoù goïi laø ly caûnh giôùi. - Ly thaân thuû: Giang tay ra ngoaøi laøm pheùp taøn thöïc maø khoâng phaûi dôõ loøng baøn tay leân ñeå laøm thì khoâng ñöôïc goïi laø laøm pheùp taøn thöïc. Ñoù goïi laø ly thaân thuû. - Ly ngöõ: Mieäng khoâng noùi theá naøy: “Taát caû nhöõng thöùc aên trong baùt ôû treân tay toâi nay toâi khoâng caàn, ñaây laø thöùc aên dö, toâi seõ cho Tröôûng laõo Moã giaùp”. Ñoù goïi laø ly ngöõ. Treân ñaây laø naêm tröôøng hôïp phi phaùp laøm pheùp taøn thöïc khoâng thaønh pheùp taøn thöïc. Laïi coù naêm tröôøng hôïp ñöôïc goïi laø nhö phaùp laøm pheùp taøn thöïc. Naêm tröôøng hôïp ñoù laø: 1. Baát ly xöù (khoâng rôøi khoûi choã). 2. Baát ly thöïc (khoâng rôøi khoûi thöùc aên). 3. Baát ly caûnh giôùi

(khoâng rôøi khoûi vò trí). 4. Baát ly thaân thuû noäi (khoâng rôøi khoûi baøn tay môû vaøo trong). 5. Baát ly ngöõ (khoâng rôøi khoûi lôøi noùi). - Baát ly xöù: Neáu muoán laøm pheùp taøn thöïc cho ai thì Tyø-kheo luùc ñang ñi maø coù thöùc aên lieàn laøm pheùp taøn thöïc ngay khi ñang ñi. Ñoù laø laøm pheùp taøn thöïc ñuùng caùch. Cuõng vaäy, khi ñöùng, khi ngoài, khi naèm cuõng nhö theá. Ñoù goïi laø baát ly xöù. - Baát ly thöïc: Khi nhaän ñöôïc thöùc aên lieàn laøm phaùp taøn thöïc. Ñoù goïi laø baát ly thöïc. - Baát ly caûnh giôùi: Caàm thöùc aên trong tay laøm pheùp taøn thöïc chöù khoâng phaûi ñeå döôùi ñaát. Ñoù goïi laø baát ly caûnh giôùi. - Baát ly thaân thuû: Ñöa tay vaøo trong laøm pheùp taøn thöïc chöù khoâng phaûi giang tay ra ngoaøi. Ñoù goïi laø baát ly thaân thuû. - Baát ly ngöõ: Khi nhaän ñöôïc thöùc aên lieàn noùi: “Taát caû nhöõng thöùc aên trong baùt treân tay toâi, toâi khoâng caàn nöõa, ñoù laø thöùc aên dö, giôø ñaây toâi cho Tröôûng laõo Moã giaùp”. Ñoù goïi laø baát ly ngöõ. Treân ñaây laø naêm caùch laøm pheùp taøn thöïc ñuùng phaùp. Neáu ai thaønh töïu naêm ñieàu phi phaùp thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Naêm pheùp ñoù laø: 1. Khoâng am töôøng choã. 2. Khoâng am töôøng aên. 3. Khoâng am töôøng vò trí.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 6

4. Khoâng am töôøng khi ñöa tay ra. 5. Khoâng am töôøng khi ngöøng aên. - Khoâng am töôøng choã: Khoâng bieát khi ñi aên thì phaûi aên cho no khi ñi, khi ñöùng aên thì phaûi aên cho no khi ñöùng, khi ngoài aên thì phaûi aên cho no khi ngoài, khi naèm aên thì phaûi aên cho no khi naèm. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng choã. - Khoâng am töôøng thöùc aên: Khoâng bieát raèng naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên taïp laø nhöõng thöùc aên no, ngoaøi ra caùc thöùc aên khaùc khoâng theå aên no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng aên. - Khoâng am töôøng vò trí: Khoâng bieát raèng thöùc aên ñeå treân tay thì aên no, ñeå döôùi ñaát thì khoâng aên no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng vò trí. - Khoâng am töôøng khi ñöa tay ra: Khoâng bieát raèng môû tay höôùng vaøo trong laø aên no, giang tay ra ngoaøi laø khoâng aên no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng khi ñöa tay ra. - Khoâng am töôøng khi ngöøng aên: Khoâng bieát raèng döøng laïi laø no, chöa döøng laïi laø chöa no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng khi ngöøng aên. Neáu ai thaønh töïu naêm ñieàu phi phaùp naøy thì suoát ñôøi khoâng cho pheùp laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Neáu ai thaønh töïu naêm ñieàu nhö phaùp thì cho pheùp suoát ñôøi ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Theá naøo laø naêm ñieàu nhö phaùp? Ñoù laø: 1. Am töôøng choã. 2. Am töôøng aên. 3. Am töôøng vò trí. 4. Am töôøng môû tay ra. 5. Am töôøng döøng laïi. - Am töôøng choã: Bieát raèng luùc ñi aên thì phaûi aên cho no trong khi ñi; bieát raèng luùc ñöùng aên thì phaûi aên cho no trong khi ñöùng, bieát raèng luùc ngoài aên thì phaûi aên cho no trong khi ngoài, bieát raèng luùc naèm aên thì phaûi aên cho no trong khi naèm. Ñoù goïi laø am töôøng choã. - Am töôøng aên: Bieát raèng naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên taïp laø loaïi thöùc aên no, ngoaøi ra caùc thöùc aên khaùc khoâng theå aên no. Ñoù goïi laø am töôøng aên. - Am töôøng vò trí: Bieát raèng thöùc aên ñeå treân tay thì aên no, thöùc aên ñeå döôùi ñaát thì khoâng aên no. Ñoù goïi laø am töôøng vò trí. - Am töôøng môû tay ra: Bieát raèng môû tay vaøo trong laø aên no, môû tay ra ngoaøi laø khoâng

aên no. Ñoù goïi laø am töôøng môû tay ra. - Am töôøng döøng laïi: Bieát raèng döøng laïi laø no, chöa döøng laïi laø chöa no. Ñoù goïi laø am töôøng döøng laïi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 7

Ai thaønh töïu naêm phaùp naøy thì cho pheùp suoát ñôøi laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Neáu Tyø-kheo ñem thöùc aên ñeán ñònh laøm pheùp taøn thöïc thì neân laøm pheùp taøn thöïc trong cheùn ñeå treân baùt. Chính thöùc aên trong cheùn naøy môùi laø thöùc aên ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc, chöù khoâng phaûi thöùc aên trong baùt. Nhöng neáu nöôùc cuûa thöùc aên trong cheùn chaûy vaøo baùt thì cuõng ñöôïc goïi laø ñaõ laøm pheùp taøn thöïc. Neáu Tyø-kheo A ñem hai baùt ñeán nhôø Tyø-kheo B laøm pheùp taøn thöïc, maø Tyø-kheo B chæ aên thöùc aên trong moät baùt thì thöùc aên trong baùt naøy ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc. Neáu treân hai baùt coù caùc thöù baùnh, rau ñeå phuû leân treân caû hai, thì caû hai baùt ñeàu ñöôïc xem laø ñaõ laøm pheùp taøn thöïc. Ngoaøi ra, caùc vaät ñöïng thöùc aên khaùc cuõng nhö theá. Neáu Tyø-kheo aên no roài ñeán nhaø ñaøn-vieät, chuû nhaø noùi: “Thöa thaày, thaày aên baùnh khoâng?”. Tyø-kheo ñaùp: “Toâi ñaõ aên no roài”. Ngöôøi Öu-baø-taéc naøy voán hieåu luaät, lieàn noùi: “Nhaø Moã giaùp kia coù Tyø-kheo chöa aên, neáu thaày caàn, con seõ ñeán ñoù laøm pheùp taøn thöïc cho”. Tyø-kheo neáu thaáy caàn, neân ñaùp: “Coù theå ñöôïc”. Ñaøn-vieät lieàn ñem baùt röûa saïch, ñoå ñaày caùc thöùc aên ngon vaøo ñaáy, ñöa laïi Tyø-kheo, Tyø-kheo caàm laáy, duøng mieáng luïa phuû leân treân chôù ñeå buïi baëm rôi vaøo, roài trao laïi taän tay tònh nhaân, noùi: “Ngöôi mang ñi laøm pheùp taøn thöïc xong roài mang veà”. Tònh nhaân lieàn mang thöùc aên ñeán choã vò Tyø-kheo kia, noùi nhö sau: “Thöa Toân giaû, ôû nhaø con coù moät Tyø-kheo aên chöa no, xin Toân giaû laøm pheùp taøn thöïc giuùp cho con”. Vò Tyø-kheo aáy neân röûa tay saïch, nhaän thöùc aên naøy, noùi vôùi tònh nhaân: “OÂng laïi ñöùng gaàn ta, ñöa tay ra”. Roài Tyø-kheo aên moät mieáng trong baùt aáy, ñoaïn noùi nhö sau: “Taát caû thöùc aên trong baùt ôû treân tay toâi, toâi ñeàu khoâng caàn, toâi laøm pheùp taøn thöïc cho oâng”. Theá roài, tònh nhaân nhaän laáy baùt ñem veà trao laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo ñöôïc pheùp aên. Neáu Tyø-kheo naøy aên no maø coøn thöøa thöùc aên thì Tyø-kheo naøo caàn ñeàu coù theå aên ñöôïc. Hoûi: “Neáu taïi nhöõng xöù coù ít Tyø-kheo, vaø khi Tyø-kheo aên xong, coù ñaøn-vieät mang caùc thöùc aên ñeán, gaëp luùc Tyø-kheo ñaõ ñöùng daäy giaûi taùn, thì phaûi laøm sao?”. Ñaùp: “Neáu taïi nôi ñoù coù caùc vò Tri söï nhö trò nguyeät, Duy na chöa aên thì neân ñeán nhôø hoï laøm pheùp taøn thöïc. Neáu hoï ñaõ aên no roài maø

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 8

Thöôïng toïa chöa aên, thì neân ñeán nhôø Thöôïng toïa laøm pheùp taøn thöïc. Neáu Thöôïng toïa theïn khoâng chòu laøm giöõa nhieàu ngöôøi thì neân böng caû caùi gheá Thöôïng toïa ngoài ñeán moät choã vaéng ñeå Thöôïng toïa laøm pheùp taøn thöïc”. Neáu Thöôïng toïa cuõng aên no roài maø coù khaùch Tyø-kheo tôùi thì neân hoûi: “Hoâm nay töï töù Tröôûng laõo ñaõ aên no chöa?”. Neáu Tyø-kheo khaùch noùi: “Toâi khoâng an cö muøa haï thì laøm sao töï töù ñöôïc”, thì bieát ngöôøi naøy khoâng hieåu giôùi luaät, lieàn hoûi tieáp: “Vaäy thaày ñaõ aên chöa?”. Neáu noùi: “Ñaõ aên roài”.

Laïi hoûi nöõa: “Ñaøn-vieät ñem cuùng döôøng phaûi khoâng?”. Neáu oâng ta noùi: “Tröôûng laõo, ai maø ñem ñeán cuùng döôøng? AÊn rau uoáng nöôùc maø coøn khoâng ñuû huoáng gì nhöõng thöùc aên khaùc?”, thì phaûi bieát vò naøy chöa aên no neân nhôø thaày laøm pheùp taøn thöïc. Neáu thaày aáy noùi: “Nhaø ñaøn-vieät cuûa toâi ñaõ cuùng thöùc aên roài”, thì bieát raèng thaày ñaõ no, Taêng neân taïo phöông tieän (linh ñoäng), khoâng neân phaù taâm thieän cuûa ñaøn-vieät. Neáu baáy giôø trong chuùng coù Sa-di ñaõ lôùn thì ñöa oâng vaøo giôùi tröôøng cho oâng thoï giôùi Cuï tuùc, daïy oâng caùch thöùc laøm pheùp taøn thöïc, xong roài mình môùi ñöôïc aên. Neáu Tyø-kheo aên naêm loaïi taïp thöïc maø laøm pheùp taøn thöïc ôû naêm loaïi thöùc aên chính thì khoâng ñuùng caùch. Nhöng neáu aên chöa no maø aên laïi thì khoâng coù toäi. Nhöng neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo aên naêm loaïi thöùc aên chính maø laøm pheùp taøn thöïc ôû naêm loaïi thöùc aên taïp thì khoâng ñuùng caùch. Nhöng neáu chöa no maø aên nöõa thì khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo rôøi naêm thöùc aên chính, rôøi naêm thöùc aên taïp, laøm pheùp taøn thöïc laø khoâng ñuùng caùch. Nhöng neáu aên chöa no maø aên theâm thì khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo aên naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp maø laøm pheùp taøn thöïc ngay nôi ñoù, thì ñoù laø laøm pheùp taøn thöïc ñuùng phaùp. Neáu aên chöa no maø aên theâm thì khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi thì phaïm toäi. Trong caùc tröôøng hôïp treân ñaây tröôøng hôïp naøo phaïm, tröôøng hôïp naøo khoâng phaïm?. Neáu caùc loaïi chaùo vöøa muùc ra khoûi noài vieát chöõ leân maø khoâng

thaønh chöõ (töùc chaùo loûng), taát caû traùi, taát caû rau, khoâng phaûi thöùc aên caám aên bieät chuùng, khoâng phaûi thöùc aên caám aên nhieàu laàn, khoâng phaûi thöùc aên coù theå aên no maø caát chöùa nhieàu trong nhaø thì khoâng phaïm. Theá neân noùi (nhö treân).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.